

De unge stofmisbrugere har levet et råt liv, en af dem som graffiti-maler. Han har nu fået lov at udsmykke Hjulsøgårds opholdsstue. Afdelingsleder for Hjulsøgård Ung Karin Glad og psykoterapeut Lasse Christensen viser billedet frem.

Hjulsøgård Ung har gode resultater med behandling af unge stofmisbrugere. Anerkendende pædagogik er et nøgleord

Af journalist Eskil Sørensen

Alt kan diskuteres, og alle meninger bliver hørt. Det er ikke jernhård disciplin, der hersker på Hjulsøgård Ung, et opholdssted for ni unge tidligere stofmisbrugere.

De unge skal opleve at blive hørt på og blive anerkendt.

»Noget af det vigtigste for de unge er at diskutere og argumentere,« siger Karin Glad, afdelingsleder for Hjulsøgård Ung. Så derfor befinder hun sig jævnligt i diskussioner om for

eksempel det rimelige i, at pædagoger overhovedet får løn.

»Vi prøver at lære dem, at de har ret til at sige, hvad de mener, også selv om de kommer med helt bizarre udmeldinger,« siger pædagog og psykoterapeut Lasse Christensen.

»De unge har lige foreslået, at vi skulle have et skofrit hus, fordi det ville være hyggeligere og renere. De havde gode argumenter, og så er det blevet sådan,« siger Karin Glad.

Nogle ting står dog fast. Der er nul-tolerance over for vold. Udøver man

vold, bliver man sendt hjem. Der er heller ikke plads til alkohol, for alkohol er ofte indgangen til stoffer.

Hjulsøgård Ung ligger nordvest for Varde, og opholdsstedet behandler unge misbrugere mellem 15 og 18 år. Denne fredag er de unge i gang med at gøre rent. En af drengene har pøst vand ud, så det står i en sø på næsten en centimeter. Han får et par godmodige kommentarer fra pædagogerne.

Det er hjemrejseweekend, og de første unge er på vej ud af døren.

»Hav en god weekend. Pas på dig selv,« lyder det fra Karin Glad.

Gode resultater

Hjulsøgård Ung er en knopskydning

Anerkendelse og omsorg

til Hjulsgårds mangeårige behandling af voksne stofmisbrugere. Stedet blev startet for to et halvt år siden. Men selv om statistikken er spinkel endnu, så er der tydeligvis gode resultater. Kun en enkelt ud af en håndfuld er faldet tilbage i et stofmisbrug. De nuværende beboere udtrykker også stor tro på, at opholdsstedet har hjulpet dem til at skifte fra stofmisbrug til en mere sund livsstil.

Honneth

Hjulsgård Ung er stærkt inspireret af Aksel Honneths teorier om anerkendelse som forudsætning for et værdigt liv. Hjulsgård bruger også andre metoder i behandlingen.

»Vores mål er at opnå den gensidige anerkendelse i alle situationer, uanset om vi taler med de unge om traumer, eller vi skræller kartofler sammen. Gennem anerkendelse kommer omsorg og interesse. Vi oplever, at anerkendelse, omsorg og interesse faktisk kan være erstatning for stofferne for de unge,« siger Lasse Christensen.

– Men det er vel ikke så let for jer at få de unges anerkendelse?

»Det kan være svært. Men når vi får lavet et godt forløb, så kommer det efter tre til seks måneder. Det er klart, at vi ikke har deres tillid fra starten. Mange har flyttet fra behandlingssted til behandlingssted og er træt af pædagoger,« siger Lasse Christensen.

Karin Glad og Lasse Christensen fortæller, at de unge kan have vidt forskellige baggrunde. Nogle har haft svært ved at klare sig i skolen og har haft dårlig selvtillid. Men ikke alle. Nogle kommer fra gode hjem. Noget fælles for dem er, at de har oplevelser af at være blevet svigtet, blevet misforstået eller oplevet manglende interesse for sig fra forældres side.

Basale færdigheder

Hjulsgård Ung har ni pædagogiske

medarbejdere og to lærere ansat. Flere af dem, blandt andre Karin Glad, har desuden terapeutiske uddannelser. Stedet har tilknyttet såvel en psykiater som en psykolog. Ud over den pædagogiske og terapeutiske behandling af de unge har Hjulsgård også en stor opgave i at give de unge almindelige basale færdigheder. Det kan være evnen til at stå op om morgenen og evnen til at begå sig på en socialt acceptabel måde.

»De unge har store problemstillinger, men de er sjældent så trauma-

»Det er vigtigt for de unge at diskutere og argumentere,« siger afdelingsleder Karin Glad, Hjulsgård Ung. Det er en del af den anerkendende kultur at høre, hvad de unge mener.

»tiserede som de voksne misbrugere. De har ikke set så voldsomme konsekvenser af deres misbrug endnu. Men de har ikke lært at leve et liv. De har ikke lært almindelige færdigheder,« siger Karin Glad.

Der lyder høj rockmusik inde bag en værelsesdør. Basen dunker pågående. En af de unge piger er færdig med sin rengøring i køkkenet. Arbejdet skal godkendes, før hun må gå.

»Ja, det er godkendt,« siger pædagog Niels Arne Agerbo. Der er skinnede blankt på køkkengulvet.

Samarbejde med håndværkere

Hjulsøgård Ung har indgået et tæt samarbejde med flere håndværksmestre, hvor flere af de unge er i praktik, eller har fået læreplads.

»Vi har især to håndværksmestre, som i den grad stiller op for vores unge. En af dem tilbød vores unge at komme hjem og fejre jul hos ham, hvis han ville. Vi har så meget respekt for de håndværksmestre. De gør meget mere, end de behøver,« siger Karin Glad.

Forældre

Opholdsstedet forsøger at få et tæt samarbejde med forældrene til de unge.

»Vi har tre weekender om året, hvor vi inviterer forældrene, og hvor de kommer her og overnatter. De unge er også med. De bliver undervist af en psykolog og af mig. Vi har også en aftale om, at vi holder tæt telefonisk kontakt,« siger Karin Glad.

Graffiti

Stedet har lige fået renoveret opholdsstuen, og der mangledes nogle billeder. Derfor var der en af drengene, som tidligere har været graffitimaler, som tilbød at male et billede. Det har han gjort formiddagen før. Billedet har klare farver og et stærkt udtryk. Gennem Hjulsøgård har drengen også for nyligt fået lov at male billeder i en institution.

»Vi forsøger at gøre det, der var hævværk, til en kunstnerisk aktivitet,« siger Karin Glad. ■

»Vores mål er at opnå gensidig anerkendelse. Gennem anerkendelse kommer omsorg og interesse,« siger pædagog og psykoterapeut Lasse Christensen.

Unge misbrugere står i kø til behandling

Amfetamin, hash, kokain, ecstasy. Stofferne er i stigende grad tilgængelige, også ude i de små byer. Hver sjette ung har taget stoffer.

Det resulterer i, at socialforvaltningerne i stigende grad får henvendelser om behandling af unge stofmisbrugere.

Døgnbehandlingsstedet Hjulsgård Ung ved Varde oplever også det store behov.

»Vi må sige nej til 3-4 unge hver uge,« siger Karin Glad, der er leder for Hjulsgård Ung, nordvest for Varde.

På baggrund af det store behov planlægger Hjulsgård Ung at udvide med endnu en afdeling fra 1. februar. Ligesom den nuværende får den plads til otte unge.

Karin Glad bliver leder for begge afdelingerne. ●

HJULSØGÅRD

Hjulsgård ved Varde og Hjulsgård-fonden blev stiftet i 1985 af Frands Kristensen, som stadig er forstander. Hjulsgård har specialiseret sig i at behandle stofmisbrugere. Siden 1985 har stedet haft voksne stofmisbrugere i døgnbehandling. Hjulsgård har 25 elever.

På grund af stor efterspørgsel fra kommunerne åbnede Hjulsgård-fonden i 2006 en afdeling for unge mellem 15 og 18 år, Hjulsgård Ung. Den har ni elever.

Hjulsgård arbejder også med udslusning af elever og med behandling mod tilbagefald til stofmisbrug.

Jeg får arbejdet med mig selv

Sarah er begyndt at indhente det tabte efter flere år som stofmisbruger

Af journalist Eskil Sørensen

Tingene startede med at skride for Sarah, da hun gik i 9. klasse på en efterskole. En veninde tilbød hende amfetamin og hash, og hun prøvede det.

»Jeg følte mig glad, når jeg tog stoffer,« siger hun. De følgende år blev misbruget værre.

Samtidig var Sarahs mor deprimeret, og Sarah måtte indtage en moderrolle over for en to år yngre bror. Moderen havde lagt mærke til, at Sarah opførte sig mærkeligt, og så kom sandheden frem. Hun fik anbefalet Hjulsgård Ung og begyndte i behandling der.

Hun blev fri af stoffer, og så blev det først rigtig hårdt.

»Jeg var rigtig ked af det. Jeg græd meget. Jeg ville hjem. Når man lige er blevet afvænnet, kan man mærke sig selv rigtig meget, så det var hårdt.«

Den tid er ovre nu efter et år på Hjulsgård Ung.

»Jeg synes, stedet er mega godt. Hvis man har et problem, kan man bare snakke med personalet om det. Jeg får arbejdet med sig selv. Jeg er glad for det,« siger hun. Sarah, der nu er 18 år, er begyndt at se fremad. Hun kunne godt godt tænke sig at blive pædagog.

Sarah har blandt andet arbejdet med sin vrede gennem »Anger management«.

Hun går på Hjulsgårds skole, for som hun siger: »Der er huller i alle fag«, efter årene med stoffer.

Hun synes, hun har fået meget ud af at være på Hjulsgård Ung.

»Jeg har fået mere selvværd og selvtillid, og jeg har lært at holde mig ude af misbrug,« siger hun. ●

»Sarah« ønsker at optræde anonymt, så Sarah er et opdigtet navn. >

Tæsk på den gode måde

Martin tog stoffer og var voldelig. Han stødte familien fra sig. Nu er han i behandling, har fået læreplads og har »fået sig selv tilbage«

Af journalist Eskil Sørensen

Martin er ordblind, og han har aldrig været god i skolen. Som 13-årig begyndte han at tage stoffer.

»Stofferne gav mig selvtillid. Jeg følte mig som en verdensmand. Man kan feste meget længere,« siger Martin. Han blev voldelig, og i 8. klasse blev han smidt ud af skolen i provinsbyen på Sjælland. Han kom med i en gruppe af fodboldbøller, som gik til superligafodbold hver weekend for at komme til at slå.

Sommetider aftalte de ligefrem et mødested på forhånd, og så mødtes de efter kampen og gik løs på hinanden.

»Vi tog stoffer før slåskampene. Så var vi ikke bange.«

Kommunen prøvede forskellige behandlingsmuligheder, men Martin blev ved at tage stoffer. Til sidst skulle han have stoffer 3-4 gange om dagen. Han blev dårligere og dårligere til håndbold, hvor han ellers havde været elitespiller, og han stødte samtidig familien længere og længere fra sig.

»Man har ikke følelser for nogen anden end en selv,« siger han.

Så indvilgede han i at tage i intensiv behandling på Hjulsøgård Ung ved Varde. Der tog det 3-4 måneder, før han havde smidt den rastløse, smarte attitude, og hans tilstand blev langsomt bedre.

I dag, 14 måneder efter han startede, er han meget klar i mælet. Han skal aldrig tilbage til 'vennerne' på Sjælland, og han ved godt, at han har dummet sig.

»Det er mig, der har taget de forkerte valg,« siger han.

Martins forældre var faktisk lamslåede, da de besøgte ham første gang.

»Vi var dybt rystede. Vi holdt møde, og Martin sad faktisk og talte i halvanden time. Pludselig kunne vi se den søn, som vi vidste, vi havde,« siger hans far.

»De har reddet vores søn,« siger hans mor.

Martin oplever også selv konstant fremgang.

»Det har hele tiden udviklet sig positivt. Det, jeg sætter allermost pris på, er, at de tager os med på råd. De tager ikke beslutninger hen over hovedet på os,« siger han.

Martin er 18 år, og han er nu godt i gang med en uddannelse til VVS'er.

»Jeg ser min fremtid her i Vestjylland. Jeg har fået mange gode kontakter, og det er umuligt at komme tilbage til min hjemby. Jeg har fået mig selv tilbage. Jeg har lært at tænke på, hvordan jeg egentlig selv har det. Det har også ført mig og min familie sammen igen.«

Han har genoptaget håndboldspillet i Vestjylland, hvor han spiller inde på midten af banen, dér hvor spillet er hårdest.

»Der får jeg tæsk på den gode måde,« griner han. ●

Familien ønsker at optræde anonymt, og Martin er derfor et opdigtet navn.